

de raad van de gemeente Westerkwartier
per mail via griffie@westerkwartier.nl

Team
Sociale leeuomgeving

Kenmerk
1969270208

Datum
7 juli 2026

Onderwerp

Herstelplan Jeugdbescherming Noord en Verbeterplan Veilig Thuis Groningen

Geachte leden van de raad,

U bent eerder geïnformeerd over de situatie bij Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen (JBN/VTG). Graag nemen wij u mee in de actuele ontwikkelingen bij deze organisaties en het besluit dat wij als college van B&W hebben genomen.

Aanleiding

In de afgelopen periode heeft JBN/VTG te maken gehad met wachtlijsten, capaciteitsproblemen en organisatorische onrust. Hierdoor hebben jeugdigen en gezinnen niet altijd tijdig de benodigde hulp en continuïteit in begeleiding ontvangen.

De Stichting Jeugdbescherming Noord is de regionaal werkende Gecertificeerde Instelling in Groningen en Drenthe. Als Gecertificeerde Instelling voert Jeugdbescherming Noord maatregelen uit op het gebied van jeugdbescherming en jeugdreclassering. Veilig Thuis Groningen geeft advies en ondersteuning bij signalen van onveiligheid in huishoudens, neemt meldingen aan, doet indien nodig onderzoek en draagt zorg voor een goede overdracht en monitoring. Beide organisaties vervullen daarmee een essentiële rol in het beschermen van inwoners in kwetsbare situaties.

Naar aanleiding van de wachtlijstproblematiek en zorgelijke signalen over de kwaliteit van de uitvoering bij beide organisaties, die ondanks eerdere investeringen onvoldoende verbeterde, is in opdracht van de gemeenten en JBN/VTG een gezamenlijk onderzoek uitgevoerd door AEF, gepubliceerd in maart 2025. Dit onderzoek maakte de onderliggende oorzaken inzichtelijk, waaronder tekortschietende sturing en een negatieve spiraal van personeelsverloop, ziekteverzuim en oplopende werkdruk. Hoewel beide organisatieonderdelen een eigen problematiek en herstelopgave kennen, zijn zij nauw met elkaar verbonden op het gebied van

sturing en financiering. Uit dit onderzoek is een herstelplan voortgekomen dat voorziet in gerichte investeringen in de organisatie. Daarnaast werd duidelijk dat aanvullende investeringen noodzakelijk zijn om duurzaam herstel te realiseren.

Jeugdbescherming Noord

Bij JBN deden zich structurele wachtlijsten en capaciteitsproblemen voor, waardoor jeugdigen en gezinnen te maken kregen met wisselende begeleiders en vertraagde hulpverlening. Dit resulteerde eind 2024 in een overbruggingscertificaat van het KMI en in juli 2025 in verscherpt toezicht door de inspecties. In reactie hierop hebben de Groningse en Drentse gemeenten in maart 2025 gezamenlijk € 1.104.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van een herstelplan. Besluitvorming over aanvullende structurele financiering is destijds aangehouden vanwege onzekerheid over het behoud van certificering.

JBN heeft in 2025 aantoonbare verbeteringen gerealiseerd op het gebied van kwaliteit, sturing en bedrijfsvoering. Dit heeft in september 2025 geleid tot hercertificering en recent tot beëindiging van het verscherpt toezicht door de inspecties.

Reflectie inspectierapport

Het inspectierapport bevestigt ons beeld van een organisatie in herstel. Door gerichte verbetermaatregelen is de personele bezetting versterkt, het verloop verminderd en wordt er meer systematisch en methodisch gewerkt. Wij zijn positief over het feit dat de inspecties zien dat, zeker bij nieuwe maatregelen, ouders en jeugdigen nadrukkelijker centraal staan en dat samenwerking en handelen bij onveiligheid beter zijn ingericht.

Tegelijkertijd zijn de verbeteringen nog niet overal voelbaar. Met name voor jeugdigen en ouders waarbij JBN al langer betrokken is, blijft de inspraak achter. Daarnaast heeft nog niet iedere jeugdige met een maatregel een vaste jeugdbeschermer. Dit achten wij onwenselijk, ook al is er vooruitgang geboekt bij het toekennen van vaste contactpersonen.

Voor de komende periode liggen de belangrijkste aandachtspunten bij het borgen van de ingezette verbeteringen en het versterken van de randvoorwaarden, met name op het gebied van betekenisvol contact met jeugdigen en ouders en de financiering. De huidige vooruitgang is hoopgevend, maar nog kwetsbaar.

De inspectie signaleert bovendien dat een deel van de problematiek voortkomt uit bredere knelpunten in het stelsel, zoals een vastlopende keten, beperkte beschikbaarheid van hulp en personeelstekorten. Wij nemen deze signalen serieus en zien dit als onze verantwoordelijkheid. In de Groningse jeugdhulpregio werken wij daarom aan verbetering van de jeugdhulp langs een duidelijke koers: het Langjarig Perspectief (LJP), gericht op een eenvoudiger en beter samenwerkend jeugdhulplandschap.

Herstel in 2026

Uit de geactualiseerde cijfers blijkt dat de investeringen in 2025 voor het herstel hoger zijn uitgevallen dan eerder voorzien. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere kosten voor de noodzakelijke inzet van externe, ervaren jeugdbeschermers en een te laag ingeschat ziekteverzuim in de raming van het AEF-rapport. Als gevolg hiervan is een negatief financieel resultaat ontstaan.

In 2025 is dit tekort nog opgevangen door inzet van het buffervermogen van JBN/VTG. Verdere inzet hiervan is echter niet mogelijk zonder dat het buffervermogen onder de minimale norm van 10% komt, waar de Nederlandse Zorgautoriteit toezicht op houdt.

Om verdere verbetering te realiseren en terugval te voorkomen, heeft JBN, onder regie van de ambtelijke stuurgroep, een realistische begroting voor 2026 opgesteld. Al bij publicatie van het AEF-rapport was duidelijk dat aanvullende financiering noodzakelijk zou zijn voor 2026 en 2027. De begroting voor 2026 vraagt om een incidentele financiering van € 1.750.000 van de Drentse en Groningse gemeenten. Met deze investering kan het herstel worden voortgezet en worden toegewerkt naar werken binnen het landelijke tarief. Ook in 2027 blijft aanvullende financiering noodzakelijk.

Veilig Thuis Groningen

Parallel hieraan kampt ook Veilig Thuis Groningen met aanhoudende wachtlijsten en lange doorlooptijden. In 2025 is, op basis van de aanbevelingen van AEF, incidenteel € 250.000 beschikbaar gesteld om de productiviteitsnorm aan te passen naar een niveau dat aansluit bij de jeugdbescherming. Daarnaast adviseert AEF te investeren in sturing en personele capaciteit. Deze aanbevelingen zijn door Veilig Thuis Groningen uitgewerkt in een integraal verbeterplan. De subsidieaanvraag voor 2026 is, in afwachting van de financiële consequenties, nog niet volledig gehonoreerd.

Het verbeterplan heeft als doel wachtlijstvrij werken, het duurzaam borgen van veiligheid en het realiseren van een financieel stabiele organisatie. De maatregelen richten zich op passende personele bezetting en een daarbij behorende overhead. Een belangrijke oorzaak van de huidige druk is de sterke toename van het aantal adviezen en meldingen, een ontwikkeling die ook landelijk zichtbaar is (zie bijlage).

Het AEF-onderzoek laat zien dat de huidige financieringssysteem tekortschiet. Regionaal is bestuurlijke overeenstemming bereikt om capaciteit aan te passen aan de vraag, te investeren in overhead en ruimte te bieden voor piekbelasting. Deze ontwikkeling wordt incidenteel voor twee jaar gefinancierd, gekoppeld aan duidelijke resultaatafspraken.

Besluit college

In het afgelopen jaar hebben wij duidelijke verbeteringen gezien bij JBN/VTG. Hoewel er nog tekortkomingen zijn, geven deze ontwikkelingen het college voldoende vertrouwen om aanvullende financiering beschikbaar te stellen. Hiermee krijgen beide organisaties de ruimte om het ingezette herstel te bestendigen en verdere verbeteringen in de ondersteuning aan inwoners te realiseren.

Gezien de inhoudelijke en financiële verwevenheid is gekozen voor een gezamenlijke aanpak. De totale bijdrage bedraagt € 347.000 in 2026, bestaande uit € 101.000 voor Jeugdbescherming Noord en € 246.000 voor Veilig Thuis Groningen. Voor 2027 bedraagt de bijdrage aan Veilig Thuis Groningen € 257.000. Deze investering is gekoppeld aan resultaatafspraken en intensieve sturing.

Dit leidt tot een incidentele uitzetting van de begroting van € 347.000 in 2026. In 2027 bedraagt de totale bijdrage € 257.000, waarvan € 11.000 wordt gedekt uit de gemeentebrede stelpost indexatie. Het resterende bedrag van € 246.000 leidt tot een incidenteel nadeel op de begroting.

Risico's

JBN/VTG vervult een essentiële rol binnen de beschermingsketen. Wanneer deze taken onder druk staan, heeft dit directe gevolgen voor kwetsbare inwoners en voor het functioneren van de keten als geheel.

Het niet beschikbaar stellen van aanvullende middelen betekent dat wordt doorgewerkt met een ontoereikende personele bezetting, wat direct gevolgen heeft voor de kwaliteit van de uitvoering en de veiligheid van inwoners.

Perspectief

De situatie onderstreept de noodzaak van structurele verbetering in de jeugdbeschermings- en veiligheidsketen. In de regio wordt daarom gewerkt volgens de werkwijze van het Programma Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Deze richt zich op nauwere samenwerking, waarbij het lokale team betrokken blijft en specialistische expertise wordt toegevoegd. Hierdoor krijgen gezinnen sneller passende hulp en ontstaat meer samenhang in de ondersteuning.

Daarnaast is inzet van het Rijk nodig. Aanpassingen in wetgeving, bekostiging en arbeidsmarkt zijn noodzakelijk om de continuïteit van de jeugdbescherming en ondersteuning te waarborgen. Wij blijven dit nadrukkelijk onder de aandacht brengen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier,

A. van der Tuuk, burgemeester
R. Kleijnen, secretaris

Bijlagen:

1. Verbeterplan Veilig Thuis Groningen
2. Onderzoek duurzaam herstel van Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen (AEF-rapport)